

Tar vare på øyeblikkene

SVOLVÆR: - En fraktskipper fikk under det årlige oppgjøret hos redere påtale fordi han hadde ført opp en ny hatt i regnskapet. Neste år var regnskapet prikkfritt, redere kunne ikke finne noen hatt. Da svarte skipperen: «Den er der, du kan bare ikke se den».

Har denne historien med Snorre Kyllingmark å gjøre?, vil noen spørre. Da kan vi svare at han fortalte den selv for å belyse trekk i sin egen utvikling.

Snorre Kyllingmark er, som de fleste vil ha forstått, hverken redere eller hattemaker. I stedet har han valgt å uttrykke seg gjennom bilder. Det å male betyr for han å skape seg et rom som gir kunstnerisk frihet. - Jeg har tatt meg det bryet det er å skape sitt eget språk. Jeg kan etter hvert se hvilke kunstnere som har gjort det samme. Det handler om å ikke bruke andres løsninger. Det handler om å bruke tilegnede

kunnskaper på en slik måte at bildene ikke blir forferende og glatte.

- Oppnår du det kan du - som skipperen i fortellingen - forvalte en del tradisjonelle elementer som betrakteren ikke umiddelbart ser.

Sier Snorre Kyllingmark og tenner en mild Prince.

Det har ikke alltid handlet om mild Prince i hans livsløp som startet i Svolvær for 48 år siden. Vi prøver et direkte støt med kården.

- Var du en slik villmann i oppveksten som ryktene vil ha det til?

- Njaa, sier han og ser ut i rommet over brillekanten; det blir stille.

- Vi var en oppfinnsom og aktiv gjeng. Om vi ikke var berømte så var vi i alle fall beryktet. Det var det greit å være på den tiden. Selv var jeg en ungdom med mye uro i meg; jeg hadde problemer med å finne min plass.

Når det er sagt hadde jeg en utrolig oppvekst i Svolvær. Jeg har ingen problemer med å minnes de dagene. Det foregikk en masse ting, men på et visst tidspunkt var jeg preget av et eneste ønske; å komme vekk. Noe jeg ikke var alene om. Når jeg ser meg omkring i dag er flere generasjoner borte fra byen.

Snorre har på ingen måte

kuttet båndene til Svolvær selv om han dro til sjøs som 17-åring.

- Jeg har beholdt de kameraene som betydde mest. Nå i helga er vi åtte stykker som møtes i Bergsmo's hytte på toppen av Hadselsya. Det er en tradisjon vi har holdt ved like i ti år anført av Bertil Zahl og Steinar Jakobsen.

- Blir det for sterkt å møtes i Svolvær?

- Innsyn i den slags arrangementer er ikke av det gode. Vi trenger litt armslag. For øvrig er det ren og skjær mentalhygiene å møtes til en slik mannfolkprat. Du blir behandlet som den du er. Språkbruken forandres når vi ser tilbake. Det er befriende å bli kalt for hestkuk igjen; det er ikke så vanlig i Oslo.

Uttrykket var sikkert hyppigere brukt da 17-åringen gikk til sjøs og fikk oppleve den store, vide verden i løpet av 14 måneder på en liten tankbåt.

- Det ble en slags ilddåp for meg; et møte med verden som

hjalp meg å finne den plassen jeg lette etter.

Høsten 1967 begynte Snorre Kyllingmark på Statens Håndverks- og kunstindustri-skole i Oslo.

- Jeg bar i meg et enormt uttrykksbehov; til tider nesten ekstremt. Tegning og maling var en viktig del av livet fra jeg var ganske liten. Dette med kunst var noe jeg bare måtte finne ut av.

Allerede i 1969, året før han var ferdig på skolen, debuterte Snorre i Svolvær. På det gamle utpakkingsrommet på Havly:

- Etter noe skepsis ga bestyrelsen meg lov, men jeg fikk ikke slå spiker i de nyoppussede veggene. Dagfinn Bakke rådet meg til å bruke kroker som måtte limes på veggen. Da de skulle ned forsvant det samtidig en stor flekk av murrusset, og bestyrelsen var forvilet.

Debutanten beskjeftiget seg med Lofotnaturen, og medgir at han var tidlig ute i forhold til hva han hadde på hjertet:

- Jeg reiste alene til Sandøy utenfor Rast der Quirini i sin tid strandet. Leste H.C. Andersens samlede eventyr og malte Trenyken slik mange har gjort både før og etter meg. Det jeg kaller Lofotmaleriet var en nødvendig periode som munnet ut i et annet billed-språk. Likevel er det slik at naturen her gjør noe med deg. Gjennom alt mitt arbeid har jeg beholdt rommet fra Lofoten.

Perioden på Håndverkskolen ble fulgt opp av fem år ved Statens Kunstakademi i Oslo. Rekken av påfølgende utstillinger og innkjøp er lang og imponerende; kunstneren synes å ha funnet sin plass.

- Jeg har gitt uroen og rastløsheten en form. I bildene mine ytrer det seg som rytmer og temperatur i fargene. Jeg så tidlig hva som gikk an og hva som ikke gjorde det innenfor rammen av maleriet. Graden av frihet du oppnår har også med avslutningen av en tanke-

rekke å gjøre.

- En tid var jeg opptatt av temaer; for eksempel malte jeg en serie med selbilder lenge før problematikken omkring fangst eller vern ble aktuallisert. I dag har jeg ingen spesielle temaer; jeg unngår alt som ligger mellom meg og bildene.

- Jeg er opptatt av grunnstoffet rundt kunstbilden, og maler bilder jeg selv liker å se på. Bilder som er rike på stoff og ikke bare utgjør en overflate. Jeg har en slags magesfølelse som forteller meg når jeg lykkes. Til Svolvær har jeg tatt med meg en serie akvareller. Mange har blitt til under reiser og fanger øyeblikkene.

- Spenningen ligger i å sortere slike bunker med reisebilder og avgjøre hvilke bilder som får leve og hvilke som ikke gjør det. Det er en god følelse å reise langt bort og komme hjem med noe som har blitt til på turen. For eksempel har jeg ti bilder med fra en reise til India for et par år siden. Å reise er å bevege seg på flere plan; som

maler gir det meg stort spillerom.

Snorre tenner en ny Prince og griper til innerlommen. Fra lommeboka haler han fram noe vi først tror er et visittkort.

- Et hundre og femti tellerskritt. Det høyeste du kan oppnå hos Telenor. Med et slikt kort får du sagt det meste!

Kortet er prydet av en av Snorres seler, og viser at bilder kan brukes til det meste. Som for eksempel motiv på Telenors kort til telefonautomatene. Selv om isbjørnen i høyre billedkant fremstår noe amputert.

Han regner seg ikke som illustratør, men fikk likevel oppdraget med å illustrere Bjørnsons samlede, en jobb som strakk seg over et års tid.

- Utfordringen ligger i å finne andre vinklinger enn å dra bildene direkte ut av teksten. Det blir sjelden spennende, og slike bøker har ingen appell til meg. Poenget er å få kilt inn sine greier. Da kan det være morsomt å illustrere.

Snorre Kyllingmark har levet av det kunsten har kastet av seg siden han flyttet til Oslo på slutten av 60-tallet. Det handler, som han sier, om å regulere livsstandarden etter inntekten. Noe som betyr at det ikke alltid har stått meierismør på bordet.

- Litt salg har det blitt med årene, og nå og da har det vært noen stipendkroner å hente. Faktisk har jeg fått ganske mange stipender når jeg tenker meg om.

48-åringen er kommet inn i en livsfase hvor det stundom forekommer «glimt av å ha overlevd noe». Han er ellers ikke så opptatt av å nærme seg de femti. Kanskje merkes det når kameratene treffes i helga:

De siste årene har det blitt mer prating enn festing. Vi går til og med lange turer. Et slikt treff har sine ritualer som nøyde må overholdes.

Snorre er samboer med glasskulptøren Karen Klim, som for øvrig stiller ut under

Festspillene i Harstad. De har en sønn på syv år og fra et tidligere forhold har Snorre en datter på 21 år.

Når guttetreffet er avviklet skal familien bevilge seg noen rolige dager i Skrova.

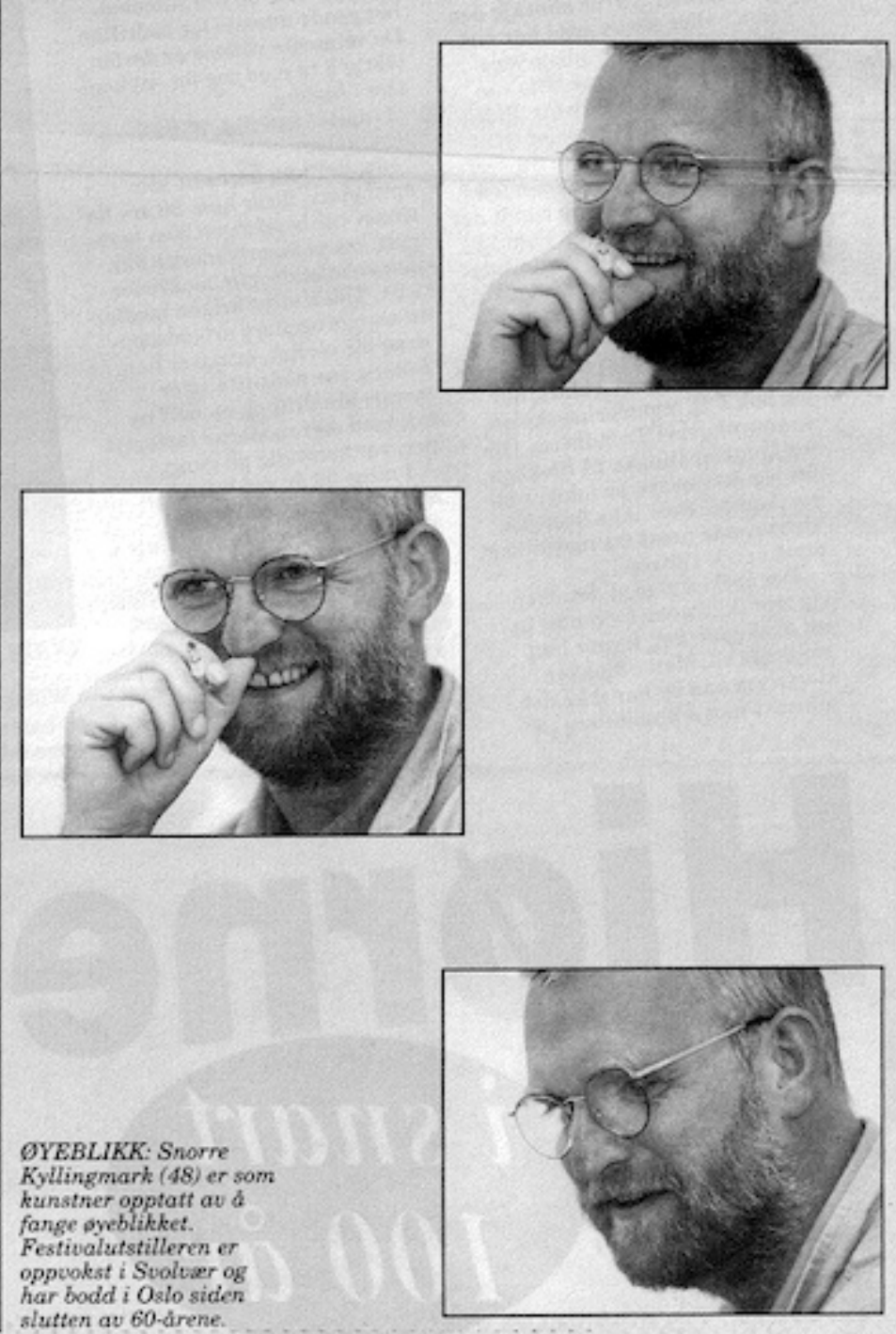
Snorre er glad over mulighetene Kunstfestivalen gir til å stille ut i Svolvær.

Jeg har vært innom under et par av de tidligere festivalene, og ser at Kunstfestivalen nå er i ferd med å få en profil. Samspeillet mellom kunstnerne som jobber ute i naturen og de mange utstillingene er spennende, selv om været gjør det til et sjansespill.

- Slik må det nødvendigvis bli her i Lofoten, sier Snorre, stumper sin Prince og går. Uten hatt.

Ole-P. Refsahl og Kjell Stenhaug (foto)

Profil
Snorre Kyllingmark
48, Kunstner
Oslo

ØYEBLIKK: Snorre Kyllingmark (48) er som kunstner opptatt av å fange øyeblikket. Festivalutstilleren er oppvokst i Svolvær og har bodd i Oslo siden slutten av 60-årene.